

Алла Паладьєва
*Уманський державний
Педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*

СТАН ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Україна, перебуваючи на порозі вступу до Європейського Союзу, прагне до визнання вітчизняного фахівця на світовому ринку. В епоху державного і духовного відродження нашої держави пріоритетна роль, безперечно, належить високоосвіченим людям. Звідси проблема підготовки сучасного професійно компетентного спеціаліста дедалі все більше стає актуальною, адже «професійна компетентність» передбачає високий рівень фахової освіти, творчого потенціалу, вміння взаємодіяти.

Латинська мова здавна відігравала важливу роль у культурному розвитку Західної Європи. Нею було укладено важливі політичні документи. Латинською мовою писали свої твори голландський філософ Спіноза, англійський учений І.Ньютон, російський учений М.Ломоносов, польський астроном М.Коперник, французький фізик, філолог, фізіолог Р.Декарт, чеський педагог Я.Коменський, гуманіст епохи Відродження, англійський філософ Ф.Бекон, ботанік К.Лінней, професор риторики і політики, церковний діяч і письменник, ректор Києво-Могилянської академії Ф.Прокопович, філософ і поет Г.Сковорода, акушер і ботанік М.Максимович-Амбодік, брати Шумлянські, М.Мудров. Відомий хірург М.Пирогов написав свою докторську дисертацію та захищав її латинською мовою, нею ж написаний його класичний твір з топографічної анатомії і оперативної хірургії. Вчені різних країн продовжували писати латиною свої наукові праці аж до 19 ст.

Латинська та старогрецька мови були обов'язковими й чи не основними дисциплінами в навчальних закладах багатьох країн світу. До 19 ст. у країнах Європи латинською мовою викладали майже всі дисципліни, зокрема медичного профілю. Роль латини в системі медичної освіти можна виразити фразою: «... медицина шлях без латинської мови».

Вперше латинізми з'являються в українській мові ще в 10-11 ст. Однак основна маса латинських слів була засвоєна в 16-17ст. В історії України це був період енергійного культурно-просвітницького руху, розквіту науки та літератури. Українські книжники розуміли міжнародне значення латинської мови в Західній Європі, її престижність; цією мовою українські студенти здобували освіту в західноєвропейських університетах, засвоюючи досягнення європейської науки. Латинська мова посідала перше місце і в навчальній програмі Києво-Могилянського колегіуму. Вихованців зазначеного закладу зобов'язували говорити латинською мовою «... і в класах, і в житлових кімнатах, і на самих вулицях, – словом – скрізь, де тільки могли зійтись один з одним». Ще в першій половині 13 ст. латина була мовою канцелярій Галицько-Волинської держави, що було життєвою необхідністю. Серед закарпатських українців в Угорщині латинський вплив був сильним аж до 18 ст., де латина мала статус офіційної мови. Через посередництво польської культури (16-17 ст.) латинська мова проникає на східнослов'янські терени й стає невід'ємною частиною наукового, духовного, адміністративного та культурного життя України. Процес запозичення латинізмів тривав і в наступні століття, але інтенсивність його була значно меншою. Сьогодні знання основ латинської граматики, спеціальної лексики й основного греко-латинського словотворчого фонду забезпечує професійну термінологічну грамотність спеціаліста, водночас значно підвищує його загальнокультурний рівень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боровський Я.М. Латинський язык как международный язык науки // Проблемы международного вспомогательного языка [Текст] : /Я.М. Боровский. – М. : 1991. – С. 70-76.
2. Гриценко С. Латинська термінологія як невід'ємний компонент фахової підготовки сучасних правознавців. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nbuu.gov.ua>
3. Кацман Н.Л. Методика преподавания латинского языка [Текст] : / Н.Л. Кацман. – М. : Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 2003. – 258 с.
4. Мусорин А. Преподавание латинского языка в неязыковом вузе. [Текст] : /А. Мусорин // Материалы 1-й методической конференции профессорско-преподавательского состава Института экономики и менеджмента. - Новосибирск, 1999. – С. 32-34